

2008 m. BIOLOGIJOS MOKYKLINIO BRANDOS EGZAMINO UŽDUOTIES VERTINIMO INSTRUKCIJA

Pakartotinė sesija

A T S A K Y M A I

Užduotyje dešinėje lapo pusėje yra nurodyta vieta, kurioje įrašomi mokinio gauti taškai už kiekvieną klausimą. Pirmiausia juos įrašo pirmasis, po to antrasis vertintojai. Jeigu jų vertinimai nesutampa, vertina trečiasis vertintojas.

I d a l i s

Kiekvienas teisingai atsakytas I dalies klausimas vertinamas 1,5 taško.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
B	D	C	D	B	A	D	D	C	B

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
A	B	A	D	B	C	D	C	D	D

Toliau pateikiami sudėtinių klausimų atsakymai. Mokinys gali atsakyti kitaip, nei pateikta vertinimo instrukcijoje, svarbu, kad jo atsakymas būtų teisingas. Tokiu atveju dėl atsakymo įvertinimo taškais sprendžia mokyklinio brandos egzamino vertinimo komisija.

I I d a l i s

1 klausimas	Taškai
1. Ląstelės membrana, branduolys, citoplazma, mitochondrija	1
2. Chloroplastuose yra chlorofilo – 1 taškas Chloroplastuose vyksta fotosintezė/gaminamos maisto medžiagos – 1 taškas Chloroplastuose panaudojant šviesos energiją (1 taškas) iš anglies dioksido ir vandens pagaminamos maisto medžiagos/cukrus (1 taškas) Fotosintezės metu išsiskiria deguonis – 1 taškas	2
3. Mitochondrijose vyksta kvėpavimo reakcijos/kvėpavimas – 1 taškas Mitochondrijose dalyvaujant deguoniui iš maisto medžiagų išlaisvinama/atpalaiduojama energija – 1 taškas Mitochondrijose maisto medžiagose esanti energija paverčiama ATP molekulėje esančia energija. Arba Mitochondrijose susidaro ATP, kurią organizmas panaudoja savo veiklai – 1 taškas	2
Suma:	5

2 klausimas*Taškai*

1.	A – burnos ertmė/burna B – skrandis C – plonoji žarna D – storoji žarna 1 teisingas atsakymas – 0 taškų 2 teisingi atsakymai – 1 taškas 3–4 teisingi atsakymai – 2 taškai	2
2.	A - burnoje maistas susmulkinamas/sudrėkinamas/suformuojamas kąsnis (<i>1 taškas</i>), pradedami virškinti angliavandeniai (<i>1 taškas</i>) B - Skrandyje maistas maišomas/šildomas/smulkinamas (<i>1 taškas</i>) ir pradedami virškinti baltymai (<i>1 taškas</i>)	4
3.	Angliavandeniai ir riebalai duoda organizmui daug energijos – <i>1 taškas</i> Jeigu su maistu angliavandenių ir riebalų gauname per daug, galime nutukti/kaupiasi riebalų atsargos – <i>1 taškas</i> Daug angliavandenių ir riebalų turintis maistas gali pakenkti sveikatai/susergama širdies ir kraujagyslių ir kt. ligomis – <i>1 taškas</i>	2
4.	Baltymai reikalingi kūno augimui/kaip statybinė medžiaga/ žaizdų gijimui/kad gautume aminorūgščių	1
Suma:		9

3 klausimas*Taškai*

1.	Iš širdies – arterijos. Į širdį – venos	1
2.	2.1. Arterijų 2.2. Arterijos turi atlaikyti didelį širdies išstumto kraujo spaudimą – <i>1 taškas</i> Arba Arterijose aukštas kraujo spaudimas – <i>1 taškas</i> Širdžiai išstumus kraują arterijos išsiplečia, o praėjus kraujo bangai grįžta į pradinę padėtį – <i>1 taškas</i>	1 2
3.	Kad būtų lengviau pernešti medžiagas iš kraujo į audinius ir iš audinių į kraują.	1
4.	Deguonis	1
5.	Deguonis/maisto medžiagos/gliukozė/amino rūgštys ar kitos raumenų ląstelėms reikalingos medžiagos	1
Suma:		7

4 klausimas*Taškai*

1.	Lytis – vyras; akių spalva – mėlyna	1
2.	bb	1
3.	Mėlynų akių alelis/genas/požymis yra recesyvinis – <i>1 taškas</i> Jei Gražina turėtų B alelį/geną, ji būtų rudakė – <i>1 taškas</i> Recesyvinis požymis pasireiškia tik homozigotoje – <i>2 taškai</i>	2
4.	Su Danute	1
Suma:		5

5 klausimas*Taškai*

1.	Žmonėms reikia vietos statyti namus/ tiesti kelius/ auginti žemės ūkio kultūras Naudojama mediena Kasamos iškaskenos Už kiekvieną teisingą atsakymą – 1 taškas	2
2.	Suardoma gyvenamoji vieta/ekologinė niša – <i>1 taškas</i> Suardomos mitybos grandinės/išnykus vienai rūšiai trūksta maisto kitai – <i>1 taškas</i>	2
3.	3.1. Anglies dioksido koncentracija didės (<i>1 taškas</i>), nes mažiau jo bus sunaudojama fotosintezėi (<i>1 taškas</i>). 3.2. Daugės anglies dioksido/šiltnamio reiškinių sukeliančių dujų (<i>1 taškas</i>). Anglies dioksidas sulaikys daugiau šilumos – <i>1 taškas</i> .	2 2
4.	Žemės ūkis; statybos; trąšų/pesticidų naudojimas ir pan.	1
Suma:		9

III dalis**6 klausimas***Taškai*

1.	Fotosintezėje	1
2.	Kvėpavimo/skaidymo	1
3.	Akmens anglį	1
4.	Automobilių	1
5.	5.1. Šiltnamio reiškinys 5.2. Dideli anglies dioksido kiekiai susikaupia atmosferoje – <i>1 taškas</i> Saulės spinduliai patenka į Žemės atmosferą ir dalį jų Žemė sugeria – <i>1 taškas</i> Dalis Saulės spindulių nuo Žemės atsispindi ir išspinduliuojami atgal į kosmosą – <i>1 taškas</i> Anglies dioksido sluoksnis neleidžia atsispindėjusiems šiluminiams spinduliams išsisklaidyti erdvėje – <i>1 taškas</i> Į Žemę grįžę saulės spinduliai įšildo jos paviršių – <i>1 taškas</i>	1 4
Suma:		9

7 klausimas*Taškai*

1.	1.1. Pakils 1.2. Vanduo skverbsis į maišelį – <i>1 taškas</i> Vanduo skverbsis į maišelį dėl to, kad cukraus koncentracija maišelyje didesnė – <i>2 taškai</i>	1 2
2.	Sumazės	1
3.	Membrana	1
Suma:		5

8 klausimas*Taškai*

1.	Kuokeliuose ir piestelėse – <i>1 taškas</i> Kuokeliuose susidaro vyriškosios lytinės ląstelės/žiedadulkės – <i>1 taškas</i> Moteriškos lytinės ląstelės susidaro piestelėse – <i>1 taškas</i>	2
2.	Mezginėje	1
3.	Apdulkinimas ir apvaisinimas – 1 taškas Žiedadulkės turi patekti ant kito tos pačios rūšies augalo žiedo piestelės purkos/įvykti apdulkinimas – <i>1 taškas</i> Žiedadulkei patekus ant purkos, ji sudygsa, susidaro dulkiadaigis, kuriuo žemyn link sėklapradžio slenka vyriškosios lytinės ląstelės – <i>1 taškas</i> . Vyriškoji lytinė ląstelė susilieja su moteriškąja/įvyksta apvaisinimas – <i>1 taškas</i>	2
4.	Kvapas, ryškūs vainiklapiai, nektaras, žiedadulkių skaičius	1
Suma:		6

EGZAMINO REZULTATŲ ĮFORMINIMAS

1. Vertinimo komisijos pirmininkas:

1.1. egzamino užduoties sąsiuvinio viršelyje esančios lentelės atitinkamuose laukeliuose įrašo kiekvienos egzamino užduoties dalies (I, II ir III) įvertinimus taškais ir taškų sumą už visas šias dalis;

1.2. kandidatų gautų taškų suvestinės blanke, išspausdintame NEC duomenų perdavimo sistemoje KELTAS, įrašo I dalies (1–20 klausimų su pasirenkamaisiais atsakymais) taškų sumą, kurią gauna teisingų atsakymų skaičių padauginęs iš koeficiento 1,5 ir suapvalinęs iki sveikojo skaičiaus, įrašo II dalies klausimų (1–5) bei III dalies klausimų (6–8) įvertinimus taškais;

1.3. užpildytą kandidatų gautų taškų suvestinės blanką perduoda asmeniui, atsakingam už darbą su duomenų perdavimo sistema KELTAS (toliau – atsakingas asmuo).

2. Atsakingas asmuo suveda rezultatus į duomenų perdavimo sistemą KELTAS ir išspausdina sutikrinimui skirtą kandidatų gautų taškų suvestinės juodraštį. Vertinimo komisijos pirmininkas jį patikrina.

3. Atsakingas asmuo, jei reikia, duomenų perdavimo sistemoje KELTAS ištaiso netikslumus, ir tik tada patvirtina įvestus duomenis (patvirtintų duomenų keitimai **negalimi**) ir išspausdina gautų taškų suvestinę, kurią vertinimo komisijos pirmininkas patvirtina savo parašu.

4. NEC duomenų perdavimo sistemoje KELTAS išspausdinta ir vertinimo komisijos pirmininko parašu patvirtinta kandidatų gautų taškų suvestinė perduodama mokyklos, kurioje dirbo vertinimo komisija, direktoriui.